

האשה רבה פרק עשירי יבמות

צ

עין משפט
נר מצוה

לב א ב מיי"י מ"י מהל'
תרומות ה"י כ :
לב ג ד מיי"י פ"ד מהל'
ביאת מקדש כ"ג ז
ופ"ד מהלכות קרבן פסח
הלכה ב :

לכה גדול דהתם רבנן הוא דקנסוה ללא יפר אבל אלמנה לכהן גדול כי היכי דלא קנסוה בכתובתה דהא יש לה כתובה כדאמר לעיל (דף פ"ה) ה"ג לא קנסוה בכתובת נדריה :

ואוכלת בנינו תרומה בתרומה דרבנן ולא בני לאוקומי

אפי' בתרומה דאורייתא ומשום דקטן אוכל נבילות הוא דהא בעיא היא צפ' תרש (לקמן ק"ג: וק"ד: ופ"ס) אי בית דין מלווין להפרישו או לא ולא איפשיטא ועוד לאוכלת בנינו משמע דאפי' כי גדלה אוכלת מכה זה אפי' שעדיין לא בעל :

אבל תרומה טמאה משלם כו' . בתרומה לא שייך לפטרו

משום דקס ליה בדרבה מיניה אפילו לאכיז דאית ליה (נכתובות דף ק"ג) אליבא דר' גמליה בן הונאי בן הקנה דאפילו במיתה בידי שמים הוא עושה כמיתה בידי אדם לתשלומין דשאי תרומה דגלי קרא דהיא ירסק תמימיתו עליו ועוד ח"ר יתחק דתשלומין דתרומה לכפרה קאחו ולא שייך קס ליה בדרבה מיניה כדאמר במסכת תרומות (פ"ו משנה ד) שאפי' אם לזה הכהן למחול אינו יכול למחול ואפי' אכל תרומה משל עלמנו מפריש קרן הראוי להיות קדש לעמנו וכן משמע בפרק כלשעה (פסחים נ"ג: ופ"ס) דלרבי יוסי דשרי חמץ בפסח בהגאה דהאכל תרומת חמץ בפסח במזיד פטור מן התשלומין לרבי חונאי בן הקנה אבל בשוגג חייב אפי' אם לא גלי קרא בכרת אלא משום דבשוגג אסור תשלומין לכפרה ואפשר דאם אכל תרומה במזיד שיפטור לרבי חונאי בן הקנה משום דבמזיד לא אסור לכפרה שרי הכהן יכול למחול כדקתן במסכת תרומות (פ"ו מ"א) אפי' מיחייב משום דמזוגזגיה קנייה כדאמר באלו נערות (כתובות דף נ"א: ופ"ס) **בשוגג** תשלומין תשלומין כו' . אין לפרש האי שוגג ומזיד אלא כה"ל קאי כדפירש ריב"ן אבל תשלומין הם במזיד דאם כן במזיד אמאי אין תשלומין דאפילו

אכל תרומה . בשוגג . משלם חולין טהורים . דכתיב (ויקרא כ"ג) ונתן לכהן את הקדש דבר הראוי להיות קדש בפרק כל שעה (פסחים נ"ג) : **בשוגג תשלומין תשלומין** . אם בשוגג שילם טמאים כסבור טהורים הם: **במזיד אין תשלומין תשלומין** . דקנסינן ליה: **הנה עליו ברכה כו'** . אמאי קנסת ליה מאי מויד יש כאן חורה אור

ואוכלת בנינו תרומה בתרומה דרבנן ת"ש *אבל תרומה טמאה משלם חולין טהורים שילם חולין טמאים סומכוס אומר משום ר' מאיר בשוגג תשלומיו תשלומין במזיד אין תשלומיו תשלומין וחכמים אומרים אחד זה חולין טהורין והוינן בה במזיד אין תשלומיו דלא קחוי ליה בימי טומאתו וקא משלם מידי דקחוי ליה בימי טומאתו ואמר רבא ואמרי לה כרי חסורי מיחסרא והכי קתני "אבל תרומה טמאה משלם כל דהו אבל תרומה טהורה משלם חולין טהורין שילם חולין טמאים סומכוס אומר משום ר' מאיר בשוגג תשלומיו תשלומין במזיד אין תשלומיו תשלומין וחכ"א ב"ן בשוגג בין במזיד תשלומיו תשלומין וחזור ומשלם חולין טהורין והא דאמר דמדאורייתא תשלומי מעליא הוי דאי מקדש בהו כהן אשה תפסו לה קידושי ואמר רבנן אין תשלומי תשלומין וקשרינן אישת אישלעלמא מאי אין תשלומי תשלומין דקאמר רבי מאיר דבעי למיחדר שלומי חולין טהורין אי הכי סומכוס היינו רבנן אמר רב אחא בריה דרב איקא קנסו שוגג אמו מויד איכא בנייתיה תא שמע *דם שנמא וורקו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה והא דאמר דמדאורייתא ארצויי מרצה דתניא *על ועל הבשר ועל החלב שנמא בין בשוגג בין ברצון בין ביחוד בין בצבור ואמרי רבנן לא הורצה וקא הדר כעיל חולין לעורה אמר רבי יוסי בר חנינא מאי לא הורצה דקאמר להיתיר בשר באכילה אבל בעלים נתכפרו בו סוף סוף קמתקרא אבילת בשר וכתיב "ואכלו אתם אשר כפר בהם מלמד *שהכתנים אוכלים ובעלים מתכפרים *אל שבת ואל תעשה שאני

אמר

מה הציץ מרצה על הדם בין באונס בין ברצון בין ביחוד בין בצבור ואמרי רבנן לא הורצה וקא הדר כעיל חולין לעורה אמר רבי יוסי בר חנינא מאי לא הורצה דקאמר להיתיר בשר באכילה אבל בעלים נתכפרו בו סוף סוף קמתקרא אבילת בשר וכתיב "ואכלו אתם אשר כפר בהם מלמד *שהכתנים אוכלים ובעלים מתכפרים *אל שבת ואל תעשה שאני אמר

סובין יכול לשלם תשלומין אין נעשין קדש אלא נראה לר' דשוגג ומזיד אשתלומין קאי כדפירש בקונטרס והיה דקאמר והוינן בה במזיד אין תשלומין תשלומין תבא עליו ברכה דנפסד הוא שמשלם יותר ממה שהפסיד לכהן: **חסורי** מיחסרא כו' אבל תרומה טהורה כו' . וז"ל אי לפי דמיס משלם כשמשלם כאן חולין דכשנעשין תרומה טמאה יהו שום להסקה כתרומה טהורה שאכל ויש לומר דמשלם חולין טמאים כל כך משום דמשלם מידי דלא קפין עליה זביגא: **אזיז** כהן ומקדש אשה כו' . וז"ל ולמה אינו מדקדק דמדאורייתא תשלומין ונעשית תרומה לקאמרי רבנן דאין תשלומין והו חולין ושריין לזריס ואמר ר"ה דהא מני למימר דאין תשלומין דקאמר היינו לגבי הא דהדרי למרייהו ולעולם תרומה הוא וז"ל ומאי מדקדק מקדושין דלמא היינו משום דהפקק ב"ד היה הפקק כדאמר לעיל (דף פ"ט) ואמר ר"ה דהכא אין שייך לומר כן דמה פשע כהן שיש לו להפקיר מוטו: **והיא** הכא דמדאורייתא ארצויי מרצה דתקן על מה הציץ מרצה כו' . תימנה דבקומץ הורצה במזיד לא הורצה וחד אמר איפכא והכא משמע דחדא מתניתין איירי מדאורייתא וחדא מדרבנן ואומר ר"ה דהכא לא מני לטעמי דהך דקתני בין במזיד בין בשוגג היינו מדאורייתא אבל מדרבנן במזיד לא הורצה דמשמע כיון דקתני סתמא דפסק הלכה אחא לאשמועינן דבין בשוגג בין במזיד מרצה אפילו מדרבנן והכא מוכח נמי שפיר דמאחר דקתני דציץ מרצה בין בשוגג בין במזיד אשמועיה או אוריקה למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה מדאורייתא ליכא לפלוגי ומרצה בדרבייה בין בשוגג בין במזיד ובראה לר"ה דבהא סברא פליגי דמר סבר דבטומאה איכא למיקנס טפי במזיד דהו אחתלתא דפסולה ולא עבדי נמי מזהו בשעה שמתמא ומר סבר דבירקה שייך למיקנס טפי שמקריב דבר טמא לגבוה חילא מילתא טפי :

ועל הבשר . למאן דאמר (פסחים ע"י) יש דם אפי' שאין בשר נפקא מינה כמה שהציץ מרצה על הבשר דמשוי ליה כי טהור למיקבעי' בפיגול ולאסוקיה מידי מעילה כדמפרש צ"ח כ"ד חולין (שם ע"ח: ופ"ס) אבל להחיר בשר באכילה לא מהני ריטוי לין כדמוכח התם: **בין** ביחוד בין בצבור . כמאן דאמר טומאה דחיה בצבור (אלא) דלמאן דאמר הותרה בצבור לא בעי לין לרזויי כדמוכח בכ"ד חולין (שם): כולה

גיוסין כ"ד

הגהות הב"ה
(ב) רש"י ד"ה כל דהו וכו' טמאים הסודות וכו' מ"ה והא הכא :
(ג) ד"ה קנסו וכו' לשלמי חולין טהורים :

גליון הש"ס
ב"מ א"ל עב ולא תשעשעו . ע"י כוונת ה"ה רש"י ד"ה הורחה טמאה כו' דלא תלקי כהנו כו' . ע"י חולין ק"ב ע"ב וז"ל . וע"י רש"י בנדרים י"ב ע"ב ולא בעי לשלומי (ב) הו טהורים וחתו רבנן למימר בין בשוגג בין במזיד בעי מיהדר תשלומין: **אבל בעלים נתכפרו** . ולא בעי לאחוי קרבן אחרניה: **עב ולא תשעשעו** . לר' עקיבה היא גנוג אכילת בשר עשה היא ואומר רבנן עב ולא תאכל לאו עקיבה צדיים הוא אלא ממילא היא מיעקרא אבל תרומה דקאמר לא עשה ולא כלום ומפקת לה לחולין עקיבה ממש היא :

פסחים ע"ז:

שם פ' יומא ז' מנחות כ"ב גזמיה מה ג' ע"י ע"ד

שמות כ"ט
פסחים נ"ט: לעיל מ' [וימא סת']

הגהות מדר"ב
רשב"ר

ר"ה ד"ה תרומה טמאה לא חוול קאי עלה וכו' ובין עמא קאי עלה במיתה . י"ב ע"ב אמר דבחולין ק"ב ע"ב אמר שמואל דאית במיתה וכו' הרמב"ם פ"ו מהל' תרומות הלכה א וכן ראיתי שם שהשיגו בעל נ"י ופסק בהגהתרמב"ם שם . ועיין ספר משני ראובן ועיין ספר משני הכתוב דף ק"ח ב"ה גזון ויקב וכו' וישעיה סב"ד י"ז דברי רש"י דהכא לפרש בתרומה שלם היה טמאה קודם שמתמא הכהן ולא שפיר הוא במיתה ובחולין דף ק"ח ע"ה דהוא חטאת קא ע"ה אלא דהוא בטומאה הגוף וכו' כדכור וד"ק :

[כיומה ז' משני רב נמנן כי קתני כאן מרצה דאורייתא ולי בעייתא חטאת כו' ע"ה ורז"ח במבטל

תוספות ישנים

רבא עליו ברכה דאכל מידי דלא חו ליה בימי טומאתו וקא משלם מידי דמו ליה בימי טומאתו . דמו ליה בימי טומאתו . נעשין תרומה וז"ל כן טהור מידי דלא חו ליה בימי טומאתו שרי הו תרומה טמאה פ"ח אינו חייב לשלם דבר דמו יותר ממה שחלף וקסא דמה לנו שאלו כהני י"ח חו וי"ז דנמויד ר"ל מויד מן הכהנים והשתא חילא דמתייב דמו ליה בימי טומאתו משום דמזיד נעשין תשלומין דאמר ר' יוסי דשרי חמץ בפסח בהגאה דהאכל תרומת חמץ בפסח במזיד פטור מן התשלומין לרבי חונאי בן הקנה אבל בשוגג חייב אפי' אם לא גלי קרא בכרת אלא משום דבשוגג אסור תשלומין לכפרה ואפשר דאם אכל תרומה במזיד שיפטור לרבי חונאי בן הקנה משום דבמזיד לא אסור לכפרה שרי הכהן יכול למחול כדקתן במסכת תרומות (פ"ו מ"א) אפי' מיחייב משום דמזוגזגיה קנייה כדאמר באלו נערות (כתובות דף נ"א: ופ"ס) **בשוגג** תשלומין תשלומין כו' . אין לפרש האי שוגג ומזיד אלא כה"ל קאי כדפירש ריב"ן אבל תשלומין הם במזיד דאם כן במזיד אמאי אין תשלומין דאפילו